

Lokal grunnordning for Nordreisa Sokn

Hovedgudstjeneste

Høymesse
og
Høymesse med skriftemål

Vedtatt av Nordreisa menighetsråd 14.2.2013
etter biskopens anbefalinger

2/3-ordning

Høymesse

Vedtak om lokal grunnordning

Ordning for hovedgudstjeneste – lokal grunnordning,
2/3-ordning; høymesse

A Hovedgudstjeneste som forrettes i et antall av to tredeler av soknets forordnede gudstjenester.

Nordreisa menighetsråd vedtar følgende gudstjenestetype:

- Høymesse

Forenklete gudstjenester (for eksempel familiegudstjenester) bygger på høymesseliturgien med den fleksibilitet som den lokale grunnordninga tilsier (se det strukturerte oppsettet).

Vedtaket bygger på struktureksemplet: «Forslag til lokal grunnordning i Nordreisa Sokn» Hovedgudstjeneste (med alternativer) iht. eventuell 2/3-ordning. UTKAST-28.08.12 pv

B Gangen i gudstjenesten

Framkommer av det strukturerte oppsettet.

C De enkelte leddene

- Ledd 4 Samlingsbønn: Som regel brukes samlingsbønn 1 («Hellige Gud, vi er samlet for ditt ansikt...») Ved enkelte gudstjenester kan andre samlingsbønner brukes, for eksempel bønn 3 (i *vi*-form) «Herre, vi er kommet inn i dette ditt hellige hus...»
- Ledd 5 Syndsbekjennelse: Som regel brukes syndsbekjennelse nr.1, «Gud, vær meg nådig! Jeg har syndet mot deg og sviktet min neste - ...»
Ved enkelte gudstjenester kan andre syndsbekjennelser fra Gudstjenesteboka brukes.
- Ledd 17 Forbønn: Som regel brukes forbønn III fra 1977-liturgien.

Ut fra søndagens tema/særpreget velges forbønn fra Gudstjenesteboka (s. 2.54 →).

Ved familiegudstjenester og gudstjenester med barn og unge brukes helst kortere bønner.

Her kan brukes menighetssvaret fra Taizé: "Å Gud, hør vår bønn..." (Salmer 1997 nr. 161)

E Nattverd

Menighetsrådet har gjort følgende vedtak:

- Utdelingsmåte: Som regel én gruppe om gangen rundt alteret. Ved enkelte gudstjenester kan de øvrige ordningene som er beskrevet i Gudstjenesteboka nyttes (kontinuerlig nattverd ved alteret, ellers i kirkerommet stående nattverd evt. også med intinksjon)

G Liturgisk musikk

Den liturgiske musikken hentes som regel fra 1977-liturgiens utvalg.

Fadervår synges på ordlyd og melodi fra 1920.

Liturgisk musikk av 2011 (for eksempel Tore Aas) samt musikk fra Taizé kan også nyttes.

H Medliturger

Bruken av medliturger skal være fleksibel og i henhold til Gudstjenesteboka. Menighetsrådet vil arbeide for økt involvering i gudstjenesten.

I Bevegelser og handlinger

- Menigheten står under inngangssalmen /prosesjonen.
- Menigheten sitter under de to første skriftlesningene og står under lesning av evangelieteksten.
- Oftring skal skje: Som regel rundt alteret
- Anledning til lystenning: Fleksibel ordning. Kan angis av liturgen ved den enkelte gudstjeneste.

J Salmer

Det kan brukes salmer fra hele Den norske kirkes salmeskatt.

K Skriftemål

Det forrettes særskilte skriftemålgudstjenester. Her brukes ordning av 1977. Disse plasseres inn i menighetens årshjul/gudstjenesteliste.

Tillegg:

1. Der dette skjemaet ikke er tilstrekkelig utfyllende, gis liturgen, kirkemusikeren og eventuell gudstjenesteforberedende gruppe frihet til å velge innen ordningene beskrevet i Gudstjenesteboka.
2. Menighetsrådet vil kunne detaljere og utfylle bestemmelsene i dette skjemaet innenfor rammene av Gudstjenesteboka.

Enkelt oppsett for høymesse

I. SAMLING

1 | Forberedelse

Klokkeringing
Kort informasjon om dagens gudstjeneste
Kort stillhet
Tre klokkeslag

2 | Inngangssalme/prosesjon

(menigheten står under prosesjonen og hele salmen)

3 | Inngangsord

4 | Samlingsbønn

Som regel brukes samlingsbønn 1 («Hellige Gud, vi er samlet for ditt ansikt...»)
Ved enkelte gudstjenester kan andre samlingsbønner brukes, for eksempel bønn 3 (i vi-
form) «Herre, vi er kommet inn i dette ditt hellige hus...»

5 | Syndsbekjennelse

Som regel brukes syndsbekjennelse nr.1, «Gud, vær meg nådig! Jeg har syndet mot deg
og sviktet min neste - ...»
Ved enkelte gudstjenester kan andre syndsbekjennelser fra Gudstjenesteboka brukes.

6 | Bønnerop KYRIE

7 | Lovsang GLORIA

| **Dåp** i hovedgudstjenesten kommer her.

8 | Dagens bønn

Kan legges her eller i forbindelse med prekenen.

II. ORDET

9 | Første lesning

10 | Bibelsk salme / Salme

11 | Andre lesning

12 | Evangelium

13 | Preken

14 | Trosbekjennelse CREDO

15 | Salme

III. FORBØNN

16 | Kunngjøringer

17 | Forbønn for kirken og verden

Som regel brukes forbønn III fra 1977-liturgien.

Ut fra søndagens tema/særpreget velges forbønn fra Gudstjenesteboka (s. 2.54 →).

Ved familiegudstjenester og gudstjenester med barn og unge brukes helst kortere bønner.

18 | Menighetens takkoffer

IV. NATTVERD

19 | Forberedelse av måltidet - salme

20 | Takksigelse og bønn

Prefasjonsdialog

Innledende lovprisning PREFASJON

Hellig SANCTUS

Nattverdbønn med innstiftelsesordene VERBA*

Fadervår (synges på ordlyd og melodi fra 1920. Se Salmer 1997 nr. 167)

*under innstiftelsesordene gis liturgen frihet til å velge ordlyd

21 | Nattverdmåltidet

Fredshilden PAX

Du Guds Lam AGNUS DEI

Utdeling

22 | Måltidets avslutning

V. SENDELSE

23 | Salme

24 | VELSIGNELSEN

3 x 3 BØNNESLAG

25 | UTSENDELSE
(eventuelt etter postludiet)

26 | POSTLUDIUM

ORDNING FOR HØYMESSE

I SAMLING

1 FORBEREDELSE

Klokkeringing

Informasjon om dagens gudstjeneste

Informasjonen avsluttes med:

”La oss være stille for Gud”

Kort stilhet

Tre klokkeslag

2 INNGANGSSALME

Før inngangssalmen kan det spilles et preludium, normalt som forspill til salmen, eller synges en korsang. Det kan være en prosesjon under preludiet/forspillet og/eller inngangssalmen. Menigheten står under prosesjon.

Hvis brød og vin ikke er satt fram på et eget sidebord, eller på alteret før gudstjenesten, bæres dette inn i prosesjonen og settes på sidebordet eller på alteret.

3 INNGANGSORD

Før de to første inngangsordene kan det sies: ”Kjære menighet.”

L: Nåde være med dere og fred fra Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus.

eller

L: Vår Herre Jesu Kristi nåde, Guds kjærlighet og Den hellige ånds samfunn være med dere alle.

eller

L: I Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn.

eller

L: I Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn: Vår Skaper, Frigjører og Livgiver.
Inngangsordene kan ledsages av noen korte ord som angir gudstjenestens særpreg og tema.

4 SAMLINGSBØNN

Dagens bønn kan benyttes som samlingsbønn, først og fremst på høytidsdager. Se ledd 8. Samlingsbønnen kan innledes med:

ML: La oss be.

Normalt brukes samlingsbønn 1:

Hellige Gud, vi er samlet for ditt ansikt
for å møte din kjærlighet og sannhet.
Send oss din Ånd
og gjør oss åpne for det du vil gi oss.
La ditt ord slå rot i våre hjerter,
så Kristus lever i oss, og vi blir ett i deg
og tjener deg i alle ting.

Ved enkelte gudstjenester kan andre samlingsbønner brukes. Når samlingsbønn 3 brukes, framsies den i inkluderende flertallsform:

Herre, vi er kommet inn i dette ditt hellige hus
for å ta imot hva du Gud Fader, vår skaper,
du Herre Jesus, vår frelser,
du Hellige Ånd, vår trøster i liv og død,
vil gi oss.
Lukk nå opp våre hjerter ved din Hellige Ånd,
så vi kan sørge over våre synder,
leve i troen på din nåde
og sammen med hele ditt folk fornyes hver dag
i et sant og hellig liv.

(andre samlingsbønner, se Gudstjenestebok s. 2.29)

5 SYNDSBEKJENNELSE

Før innledningsordet kan det sies:

L: Vår Herre Jesus Kristus sier: Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av all din forstand. Dette er det største og første bud. Men det andre er like stort: Du skal elske din neste som deg selv. (Matt 22,37-39)

Synsbekjennelsen innledes med:

L: La oss bøye oss for Gud og bekjenne våre synder.

eller

L: La oss bøye oss for Gud og be om tilgivelse.

eller

L: La oss ransake oss selv for Guds ansikt og bekjenne våre synder.

Normalt brukes syndsbekjennelse 1:

A: Gud, vær meg nådig!
Jeg har syndet mot deg og sviktet min neste -
med tanker og ord, med det jeg har gjort
og med det jeg har forsømt.
Tilgi meg min synd for Jesu Kristi skyld.
Skap i meg et rent hjerte,
og gi meg kraft til nytt liv ved din hellige Ånd.

Det kan sies et løftesord etter syndsbekjennelsen. Det kan være kort stillhet før syndsbekjennelsen eller før løftesordet. Liturgen kneler under syndsbekjennelse og stillhet. Også menigheten kan knele.
Syndsbekjennelser og løftesord, se s. 2.35.

6 BØNNEROP KYRIE

Kyrie eleison synges.

Kyrie kan utelates på enkelte gudstjenester.

7 LOVSANG GLORIA

- kan utelates i fastetiden.

L / ML: Ære være Gud i det høyeste

M: og fred på jorden blant mennesker som Gud har glede i.

Vi lover deg, vi priser deg, vi tilber deg, vi opphøyer deg. Amen.

eller

L / ML: Ære være Gud i det høyeste

M: og fred på jorden blant mennesker (som) Gud har glede i. Vi lover deg, vi priser deg, vi tilber deg, vi opphøyer deg.

Kor: Vi hyller deg for din store herlighet, Herre Gud, himmelske konge, allmektige Fader.

M: Vi lover deg, vi priser deg, vi tilber deg, vi opphøyer deg.

Kor: Herre, Guds enbårne Sønn, Jesus Kristus, Guds Lam som bærer verdens synder, miskunne deg over oss. Du som sitter ved Faderens høyre hånd, hør vår bønn.

M: Vi lover deg, vi priser deg, vi tilber deg, vi opphøyer deg.

Kor: For du alene er hellig, du alene er Herren, du alene er Den høyeste, Jesus Kristus med Den Hellige Ånd i Faderens herlighet.

M: Vi lover deg, vi priser deg, vi tilber deg, vi opphøyer deg. Amen.

Dåp i hovedgudstjenesten skjer normalt her.

8 DAGENS BØNN

Når dagens bønn benyttes, kan den bes her, i forbindelse med prekenen eller benyttes (først og fremst på høytidsdager)som samlingsbønn.

Bønnen innledes med: L: La oss alle be. Bønnen avsluttes med at L også sier "amen".

II ORDET

I andre hovedgudstjenester enn høymessen kan det være to eller en lesning (evangeliet). Menigheten står under evangelielesningen og sitter under de øvrige lesningene.

9 FØRSTE LESNING

- fra Det gamle testamentet

L/ML: La oss høre Herrens ord. eller ML: Det står skrevet hos/i ...

Lesningen avsluttes med: Slik lyder Herrens ord.

10 BIBELSK SALME / SALME

Det kan synges en bibelsk salme, en annen salme eller være kort stillhet mellom lesningene.

11 ANDRE LESNING

- fra Det nye testamentet utenom evangeliene.

L/ML: La oss høre Herrens ord. eller ML: Det står skrevet hos/i ...

Lesningen avsluttes med: Slik lyder Herrens ord.

12 EVANGELIUM

Halleluja / Salme

Evangelielesningen kan innledes og avsluttes med et hallelujaomkvad eller en kort salme.

Evangelieprosesjon kan benyttes.

Dersom salme benyttes, kan vers av salmen synges før og etter lesningen. Om hele salmen synges før lesningen, kan evangeliet eller annen prekentekest leses av predikanten i tilknytning til prekenen.

L/ML: Det står skrevet i evangeliet etter...

Menigheten står under lesningen. Lesningen avsluttes med: Slik lyder det hellige evangelium.

13 PREKEN

Predikanten preker normalt over evangelieteksten. Når første eller andre lesetekst er satt opp som prekentekest, kan denne teksten leses her. Fortellingsteksten kan brukes i stedet for oppsatt prekentekest. På høytidsdager, og når det ellers er ønskelig, kan prekenen begynne med en kort innledningsdel før prekenteeksten leses.

I prekendelen kan det i samråd med liturg legges inn aktualiserende, dramatiserende eller aktiviserende innslag som er samordnet med innholdet i prekenen.

Prekenen kan avsluttes med lovprisningen:

Ære være Faderen og Sønnen og Den hellige ånd, som var og er og blir, én sann Gud fra evighet og til evighet.

Det kan gis tid til stillhet, kort salme eller meditativ instrumentalmusikk etter prekenen.

14 TROSBEKJENNELSE CREDO

Dersom det er dåp i gudstjenesten, kan trosbekjennelsen utelates her, eventuelt kan det synges en trosbekjennelsessalme. Menigheten står under trosbekjennelsen.

ML/L: La oss bekjenne vår hellige tro.

A: Jeg tror på Gud Fader, den allmektige,
himmelens og jordens skaper.

Jeg tror på Jesus Kristus,
Guds enbårne Sønn, vår Herre,
som ble unnfanget ved Den hellige ånd,
født av jomfru Maria,
pint under Pontius Pilatus,
korsfestet, død og begravet,
før ned til dødsriket,
stod opp fra de døde tredje dag,
før opp til himmelen,
sitter ved Guds, den allmektige Faders høyre hånd,
skal derfra komme igjen
for å dømme levende og døde.

Jeg tror på Den hellige ånd,
en hellig, allmenn kirke,
de helliges samfunn,
syndenes forlatelse,
legemets oppstandelse
og det evige liv.
Amen.

eller

A: Vi tror på én Gud,
den allmektige Far,
som har skapt himmel og jord,
alt synlig og usynlig.

Vi tror på én Herre, Jesus Kristus,
Guds enbårne Sønn,
født av Faderen før alle tider,
Gud av Gud, lys av lys,
sann Gud av sann Gud,
født, ikke skapt,
av samme vesen som Faderen.
Ved ham er alt blitt skapt.
For oss mennesker og til vår frelse
steg han ned fra himmelen,
og ved Den hellige ånd og av jomfru Maria
ble han menneske av kjøtt og blod.
Han ble korsfestet for oss under Pontius Pilatus,
led og ble begravet,

oppstod den tredje dag etter Skriftene
og fór opp til himmelen,
sitter ved Faderens høyre hånd,
skal komme igjen i herlighet
for å dømme levende og døde,
og hans rike skal være uten ende.

Vi tror på Den hellige ånd,
som er Herre og gjør levende,
som utgår fra Faderen og Sønnen,
tilbes og æres sammen med Faderen og Sønnen,
og som har talt gjennom profetene.
Vi tror på én hellig, allmenn og apostolisk kirke.
Vi bekjenner én dåp til syndenes forlatelse
og venter de dødes oppstandelse
og et liv i den kommende verden.
Amen.

15 SALME

Salmen kan falle bort dersom trosbekjennelsen synges.

III FORBØNN

16 KUNNGJØRINGER

kan legges her, et annet sted i gudstjenesten, eller formidles til menigheten på annen måte.

17 FORBØNN FOR KIRKEN OG VERDEN

Forbønnen kan utformes lokalt, eller en kan bruke ferdig formulerte bønner.

Forbønnen ledes fortrinnsvis av en medliturg. De enkelte bønneavsnitt kan leses av flere. Hvert bønneavsnitt kan avsluttes med "Gud, vi ber" eller "Det ber vi deg om, Gud".

ML/L: La oss be for kirken og verden.

Normalt brukes forbønn III fra 1977-liturgien:

Evige Gud, vi takker deg for all din godhet mot oss. Du gir daglig brød, du gir glede og gode dager, du oppdrar oss for ditt rike ved kors og trengsel. Du har gitt oss ditt hellige ord, du har kalt oss til å ha et hjem i din kirke på jorden og satt oss et evig mål hos deg.

Vi ber deg i Jesu navn: Se nådig til din kirke og hellige den i sannheten. La ditt ord bli forkynt klart og rent og dine sakramenter bli brukt rett. Gi din kirke tjenere som både lærer og lever rett, og hjelp oss alle å tjene deg med troskap.

Det ber vi deg om, vår Gud og Far.

M | Herre, hør vår bønn.

L | Bevar vår menighet. La de små som døpes vokse opp i samfunn med deg. Kall våre konfirmanter til et liv i forsakelse, tro og tjeneste. Før de frafalne tilbake til dåpens nåde. Gi dine nattverdgjester fred og evig liv ved ditt bord.

Driv arbeidere ut i din høst og la evangeliet om ditt rike ha fremgang blant alle folkeslag. Se i nåde til det folk som du gav dine løfter i den gamle pakt. Styrk dem som blir forfulgt for Jesu navns skyld, tenk i barmhjertighet på dem som står ditt ord imot, og gi dem omvendelse til livet.

Det ber vi deg om, vår Gud og Far.

M | Herre, hør vår bønn.

L | Gi fred på jorden og fred i hjertene. Gi verdens statsledere vilje og visdom til å fremme rettferd og fred, og la samarbeidet mellom folkene ha fremgang. Hold din vernende hånd over alt du har skapt. Hjelp oss å dele jordens rikdommer rett og forvalte dem til din ære og til gagn for kommende slekter. Før verdens fattige folk ut av fornedrelse og gi de undertrykte frihet.

Velsign vårt folk og fedreland, og våre landsmenn på havet og i fremmede land. Bevar vår konge og hans hus og gi visdom til alle som har myndighet og ansvar i samfunnet. Gi oss å arbeide til beste for hverandre, og hjelp oss å leve sammen i kjærlighet og fred.

Det ber vi deg om, vår Gud og Far.

M | Herre, hør vår bønn.

L | Vern ekteskap og hjem, velsign våre skoler, led vår ungdom på dine veier. Vær støtte for dem som står alene, og vern for alle foreldreløse. Gi syke og sorgfulle lindring og trøst. Hjelp dem som er i åndelig mørke, trøst dem som er fylt av uro og angst, og vær nær hos dem som kjemper med døden. Gi oss evne til å hjelpe der livet er truet, og vilje til å verne om menneskets verd fra livets begynnelse og til dets slutt.

Det ber vi deg om, vår Gud og Far.

M | Herre, hør vår bønn.

L | Miskunn deg, Gud, over alle mennesker, for Jesu Kristi skyld. Og gi oss, når vår time kommer, å dø salig bort fra denne verden og på den siste dag stå opp til din herlighet.

Det ber vi deg om, vår Gud og Far.

M | Herre, hør vår bønn. Amen.

(andre forbønner, se Gudstjenestebok s. 2.54)

18 MENIGHETENS TAKKOFFER

Under takkofferet kan det fremføres egnet instrumental- eller vokalmusikk.
Innsamlingen skjer normalt ved at man går rundt alteret.

Takkofferet kan avsluttes med en kort bønn, for eksempel denne:

L: Evige Gud, din er jorden og det som fyller den. Alt vi eier tilhører deg. Av ditt eget gir vi deg tilbake. Ta imot oss og våre gaver i Jesu navn. Amen.

eller

L: Herre Gud, himmelske Far, din er jorden og det som fyller den. Alt vi eier, tilhører deg. Velsign disse gaver, så de kan bli til gagn for ditt rike og for vår neste, ved Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

IV NATTVERD

19 FORBEREDELSE AV MÅLTIDET

Salme

Brød og vin settes på alteret, dersom dette ikke har skjedd ved gudstjenestens begynnelse.

Brød legges på disken, og vin helles i kalken.

Forberedelsen kan avsluttes med en kort bønn, for eksempel:

L: Velsignet er du, Gud. Din er jorden og alt som fyller den. [Av ditt eget gir vi deg tilbake.]* Forén din kirke av alle folkeslag og tungemål. Likesom kornet er blitt ett i brødet og druene i vinen, så gjør oss til ett med hverandre og med Herren Jesus Kristus. Ta imot oss [og våre gaver]* i Jesu navn. Amen.

* Klammeteksten brukes dersom takkofferet samles inn under salmen før nattverd

20 TAKKSIGELSE OG BØNN

Hilsen PREFASJONSDIALOG

L synger eller sier: Herren være med dere.

M reiser seg og synger: **Og med deg være Herren.**

L: Løft deres hjerter.

M: **Vi løfter våre hjerter til Herren.**

L: La oss takke Herren vår Gud.

M: **Det er verdig og rett.**

Innledende lovprisning PREFASJON

Kirkeårsprefasjoner, se s. 2.67.

Den innledende lovprisningen er enten knyttet til kirkeåret eller tilpasset den enkelte nattverdbønn.

Hellig SANCTUS

A *synger*: **Hellig, hellig, hellig, er Herren Sebaot.**

All jorden er full av din herlighet. Hosianna i det høyeste.

Velsignet være han som kommer i Herrens navn. Hosianna i det høyeste.

Nattverdbønn med innstiftelsesordene VERBA

Nattverdbønner med innstiftelsesord, se s. 2.71

Liturgen kan bruke ordet «legeme» i stedet for «kropp» under innstiftelsesordene.

Under innstiftelsesordene løfter liturgen først disken, deretter kalken.

Fadervår

synges. (Noter: Se salmer 1997 nr. 167)

A: Fader vår, du som er i himmelen!
Helliget vorde ditt navn;
komme ditt rike;
skje din vilje, som i himmelen, så og på jorden;
gi oss idag vårt daglige brød;
og forlat oss vår skyld, som vi óg forlater våre skyldnere;
og led oss ikke inn i fristelse;
men fri oss fra det onde.
For riket er ditt, og makten og æren i evighet.
Amen.

21 NATTVERDMÅLTIDET

Fredshilsen PAX

L: Guds fred være med dere.

M: **Guds fred være med deg.**

Du Guds Lam AGNUS DEI

A *synger*: **Du Guds Lam, som bærer verdens synder, miskunne deg over oss.**

Du Guds Lam, som bærer verdens synder, miskunne deg over oss.

Du Guds Lam, som bærer verdens synder, gi oss din fred.

Liturgen kan si her:

L: Kom, for alt er gjort ferdig.

Utdeling

Utdelingsmåter, se Veiledning til gudstjenestens hoveddeler, s. 00.

Under utdelingen kan det synges en eller flere salmer, korsang eller annen egnet musikk.

Utdelingsordene lyder:

Dette er Jesu legeme.
Dette er Jesu blod.

Barn og andre som kommer fram og som viser at de ikke skal motta nattverden, velsignes av den som bærer brødet, med håndspåleggelse eller korstegning. Som velsignelsesord anbefales et av følgende ord: Gud velsigne deg og bevare deg.

eller

Herren velsigne deg og bevare deg og føre deg til det evige liv.

eller

Herren velsigne deg og bevare deg fra det onde og føre deg til det evige liv.

Når det er utdeling med felles knefall, kan fredsønsket komme til slutt eller etter hvert knefall.

Etter utdelingen:

L: Den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus har nå gitt oss sitt hellige legeme og blod som han gav til soning for alle våre synder. Han styrke oss og holde oss oppe i en sann tro til det evige liv. Fred være med dere.

22 MÅLTIDETS AVSLUTNING

Takkebønn

Her bes en av de følgende, en lokalt utformet eller en annen egnet takkebønn:

L/ML: Vi takker deg, nådige Gud, du som gjennom brødet og vinen har gitt oss del i Jesu Kristi seierrike død og oppstandelse.

A eller L/ML: **Styrk oss ved din Ånd til vitnesbyrd og tjeneste i verden.**

eller

L/ML: Vi takker deg, himmelske Far, for dine velsignede gaver. Vi ber deg at du ved disse gavene vil bevare oss i troen på deg, forene oss i din kjærlighet og stadfeste i oss håpet om det evige liv, for Jesu Kristi skyld.

eller

L/ML: Trofaste Gud, du som i dåpen har gitt oss barnekår og gjort oss til arvinger i ditt rike. Vi takker deg for dette måltidet, hvor du har gitt oss syndenes forlatelse og fornyet i oss troen på dine løfter.

A eller L/ML: **Styrk oss ved din Ånd til vitnesbyrd og tjeneste i verden.**

eller

L/ML: Vi takker deg, visdommens Gud, for ditt måltids dype hemmelighet: Brødet vi har brutt, er ett. Din Sønn har gitt sitt liv for én verden og én menneskehet.

A eller L/ML: **Vi ber deg: Hjelp oss å høre det rop du har hørt, å se den nød du har sett og å elske vår neste som oss selv.**

Kalk og disk dekkes med kalkkledet. Kalk og disk, samt vinkanne og brødeske, kan om ønskelig settes tilbake på sidebordet.

V SENDELSE.

23 SALME

Salmen kan flyttes til Postludium/Utgangsprosesjon, ledd 26.

24 VELSIGNELSEN

Velsignelsen leses eller synges. Menigheten står under velsignelsen.
Velsignelsen kan mottas ved at den enkelte gjør korsets tegn.

Lovprisning BENEDICAMUS

L/ML synger: La oss prise Herren.

M: **Gud være lovet. Halleluja. Halleluja. Halleluja.**

eller

Hilsen SALUTATIO

L sier eller synger: Herren være med dere.

M: **Og med deg være Herren.**

eller

L sier: Ta imot velsignelsen.

L: Herren velsigne deg og bevare deg.

Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig.

Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred. □

Menigheten kan synge:

M: **Amen. Amen. Amen.**

3 x 3 BØNNESLAG

25 UTSENDELSE

Dersom menigheten blir sittende under det etterfølgende postludiet, bør utsendelsesordene sies etter postludiet.

L/ML: Gå i fred. Tjen Herren med glede.

- eller et annet utsendelsesord som passer til dagens særpreg. Det kan eventuelt også formuleres egne utsendelsesord. *Se s. 2.84*

26 POSTLUDIUM / UTGANGSPROSESJON

Dersom det er utgangsprosesjon, kan menigheten følge etter prosesjonen.

I stedet for postludium kan det synges en salme mens menigheten går ut.

Etter gudstjenesten kan kirkerommet være åpent en stund, med anledning til stille bønn og ettertanke.

Det diakonale oppdraget ved utsendelsen kan også følges opp ved fellesskapssamling, ved soknebud, annen besøkstjeneste, forbønnstjeneste og andre handlinger.

1/3-ordning

Høymesse med skriftemål

Vedtak om lokal grunnordning

Ordning for hovedgudstjeneste – lokal grunnordning,
1/3-ordning; *høymesse med skriftemål*

A Hovedgudstjeneste som forrettes i et antall av én tredel av soknets forordnede gudstjenester.

Nordreisa menighetsråd vedtar følgende type gudstjeneste:

- *Høymesse etter «Ordning for hovedgudstjeneste» vedtatt av Kåffjord menighetsråd den 6.september 2012*

Forenklete gudstjenester (for eksempel familiegudstjeneste), bygger på denne høymesseliturgien og de valgmuligheter som framkommer i strukturen.

B Gangen i gudstjenesten

Framkommer av det strukturerte oppsettet.

C De enkelte leddene

- Ledd 4 Samlingsbønn: Klokkerbønnen av Alterboka
- Ledd 5 Syndsbekjennelse: av Alterboka
- Ledd 17 Forbønn: Alterbokas bønn I, alternativt
Alterbokas bønn II og Gudstjenestebokas Forbønn 2 (noe revidert, se oppsatt struktur)
- Ledd 23 Utgangsbønn: Klokkerbønnen av Alterboka

G Liturgisk musikk

Liturgisk musikk etter 1920-liturgien

H Medliturger

Medliturg(er) kan nyttes i henhold til den oppsatte strukturen.

I Bevegelser og handlinger

Når det er inngangsprosesjon, står menigheten.

Menigheten står under tekstlesningene.

J Salmer

Landstads reviderte salmebok brukes som hovedsalmebok. Andre salmebøker kan også brukes ved enkelte anledninger; 2 salmer fra andre salmebøker kan brukes.

Tillegg:

1. Der dette skjemaet ikke er tilstrekkelig utfyllende, gis liturgen, kirkemusikeren og eventuell gudstjenesteforberedende gruppe frihet til å velge innen ordningene beskrevet i Gudstjenesteboka.
2. Menighetsrådet vil kunne detaljere og utfylle bestemmelsene i dette skjemaet innenfor rammene av Gudstjenesteboka.

ORDNING FOR HØYMESSE MED SKRIFTEMÅL

I SAMLING

1 FORBEREDELSE

Klokkeringing

Før inngangssalmen kan det spilles et preludium, normalt som forspill til den første salmen
Det kan være en prosesjon under preludiet/forspillet og/eller inngangssalmen.
Menigheten står under prosesjonen og salmen.

2 INNGANGSSALME

3 INNGANGSORD

L | Kjære menighet. Nåde være med dere og fred fra Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus.

eller

L | Kjære menighet. Vår Herre Jesu Kristi nåde, Guds kjærlighet og Den hellige ånds samfunn være med dere alle.

eller

L | I Faderens og Sønnens og den Hellige Ånds navn

Eller

En fri hilsen om hva gudstjenesten inneholder

Inngangsordene kan ledsages av innslag som angir gudstjenestens særpreg og tema.
Dersom det er dåp i hovedgudstjenesten, opplyses det om at trosbekjennelsen kommer i forbindelse med barnedåp.

4 SAMLINGSBØNN

Dagens bønn kan benyttes som samlingsbønn, først og fremst på høytidsdager.
Liturgen står vendt mot alteret.
Samlingsbønnen kan innledes med: La oss samle våre tanker i inngangsbønnen.

ML | La oss be. eller La oss takke og be.

Herre! Jeg er kommet inn i dette ditt hellige hus
for å høre hva du Gud Fader, min skaper,
du Herre Jesus, min Frelser,
du Hellige Ånd, min trøster i liv og død,
vil tale til meg.

Herre! Lukk nu opp mitt hjerte, ved din hellige Ånd,
så jeg av ditt ord må lære å sørge over mine synder,
og tro i liv og død på Jesus,
og forbedre meg hver dag i et hellig liv og levnet.
Det høre og bønnhøre du ved Jesus Kristus!
Amen.

Eller

Herre, jeg er kommet inn i dette ditt hellige hus
for å ta imot hva du Gud Fader, min skaper,
du Herre Jesus, min frelser,
du hellige Ånd, min trøster i liv og død,
vil gi meg.
Lukk nå opp mitt hjerte ved din hellige Ånd,
så jeg kan sørge over mine synder,
leve i troen på din nåde
og sammen med hele ditt folk
fornyes hver dag i et sant og hellig liv.
Amen.

5 SYNDSBEKJENNELSE

Synsbekjennelsen innledes med:

L | La oss bøye oss for Gud og bekjenne våre synder.

A | Hellige Gud, himmelske Fader,
se i nåde til meg, arme syndige menneske,
som har krenket deg med tanker, ord og gjerninger
og kjenner den onde lyst i mitt hjerte.
For Jesu Kristi skyld,
ha langmodighet med meg.
Forlat meg alle mine synder
og gi meg å frykte og elske deg alene.
Amen.

Liturgen kan si et løftesord etter synsbekjennelsen.

Det kan være kort stillhet før synsbekjennelsen eller før løftesordet.

Liturgen kneles under synsbekjennelse og stillhet. Også menigheten kan knele.

6 BØNNEROP KYRIE

Kyrie eleison synges.

Kyrie kan utelates i enkelte gudstjenester.

7 LOVSANG GLORIA

Gloria synges.

Kan utelates i fastetiden.

L/ML | Ære være Gud i det høyeste
M | og fred på jorden i mennesker Guds velbehag!

En annen lovsang eller ett eller flere lovsangsomkved kan benyttes.
På de store høytidene kan salmen "Alene Gud i Himmerik" eller "O store Gud vi lover deg" benyttes som utvidelse av GLORIA.

DÅP i hovedgudstjenesten kommer her

Dåpen kan begynne og avslutte med salme.

8 DAGENS BØNN

L | La oss alle be!

Deretter vender han seg mot alteret og synger (leser) dagens kollekt
Dagens bønn avsluttes med at L også leser *Amen*

II ORDET

I andre hovedgudstjenester enn høymessen kan det være to lesninger, eller én lesning (evangeliet). Da kan ledd 10 Salme falle bort.

Menigheten *SITTER* under de to første tekstlesningene.

9 FØRSTE LESNING

Fra Det gamle testamentet

L/ML | La oss høre Herrens ord.

ML | Det står skrevet hos/i ...

Lesningen avsluttes med:

ML | Slik lyder Herrens ord.

10 SALME

11 ANDRE LESNING

ML | Det står skrevet hos/i ...

Lesningen avsluttes med:

ML | Slik lyder Herrens ord.

12 SALME

13 Lesning av EVANGLIET og PREKEN

L/ML | Det står skrevet i evangeliet etter/hos ...

Menigheten *STÅR* under lesningen.

Lesningen avsluttes med:

L/ML | Hellige Fader, hellige oss i din sannhet, for ditt ord er sannhet. Amen

Eller

L/ML | Slik lyder det hellige evangelium.

Menigheten svarer (syngende):

M | Gud være lovet for sitt glade budskap!

Predikanten preker normalt over evangelieteksten. Når første eller andre lesetekst er satt opp som prekentekest, kan denne teksten leses her. Fortellingsteksten kan brukes i stedet for den oppsatte prekentekest.

Prekenen kan avsluttes med lovprisningen:

Ære være Faderen og Sønnen og Den hellige ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet. Amen

14 TROSBEKJENNELSE CREDO

Trosbekjennelsen synges eller fremsies.

Dersom det er dåp i gudstjenesten, kan trosbekjennelsen utelates her.

Menigheten står under trosbekjennelsen.

ML/L | La oss bekjenne vår hellige tro.

A | Jeg tror på Gud Fader, den allmektige, himmelens og jordens skaper.

Jeg tror på Jesus Kristus,

Guds enbårne Sønn, vår Herre,

som ble unnfanget ved Den hellige ånd,

født av jomfru Maria,

pint under Pontius Pilatus,

korsfestet, død og begravet,

fór ned til dødsriket,

stod opp fra de døde tredje dag,

fór opp til himmelen,

sitter ved Guds, den allmektige Faders høyre hånd,

skal derfra komme igjen

for å dømme levende og døde.

Jeg tror på Den hellige Ånd,

en hellig, allminnelig kirke,

de helliges samfunn,

syndenes forlatelse,

legemets oppstandelse

og det evige liv.

Amen.

Eller den Nikenske trosbekjennelsen

A: Vi tror på én Gud,

den allmektige Far,

som har skapt himmel og jord,

alt synlig og usynlig.

Vi tror på én Herre, Jesus Kristus,

Guds enbårne Sønn,

født av Faderen før alle tider,

Gud av Gud, lys av lys,

sann Gud av sann Gud,

født, ikke skapt,

av samme vesen som Faderen.

Ved ham er alt blitt skapt.
For oss mennesker og til vår frelse
steg han ned fra himmelen,
og ved Den hellige ånd og av jomfru Maria
ble han menneske av kjøtt og blod.
Han ble korsfestet for oss under Pontius Pilatus,
led og ble begravet,
oppstod den tredje dag etter Skriftene
og fór opp til himmelen,
sitter ved Faderens høyre hånd,
skal komme igjen i herlighet
for å dømme levende og døde,
og hans rike skal være uten ende.

Vi tror på Den hellige ånd,
som er Herre og gjør levende,
som utgår fra Faderen og Sønnen,
tilbes og æres sammen med Faderen og Sønnen,
og som har talt gjennom profetene.
Vi tror på én hellig, allmenn og apostolisk kirke.
Vi bekjenner én dåp til syndenes forlatelse
og venter de dødes oppstandelse
og et liv i den kommende verden.
Amen.

15 SALME

III FORBØNN

16 KUNNGJØRINGER

Leses fra lesepulten.

17 FORBØNN FOR KIRKEN OG VERDEN

Forbønnen kan utformes lokalt, eller en kan bruke ferdig formulerte bønner.
Forbønnen ledes fortrinnsvis av liturgen.

Forbønn 1

ML/L | Evige, barmhjertige Gud! Vi takker deg for alle dine velgjerninger mot oss! Du gir daglig brød, du gir glede og gode dager, du oppdrar oss ved trengsel og kors for ditt rike. Du har gitt oss ditt hellige ord, du har kalt oss til å ha hjemme i din kirke på jorden, og satt oss ett evig mål hos deg!

M | Deg være ære i evighet!

ML/L | Nu ber vi deg i vår Herre Jesu navn:

Se nådig til din kristne kirke, bevar den og hellige den i din sannhet. La ditt ord bli forkynt klart og rent og dine sakramenter bli brukt rettelig. Gi din kirke rettskafne tjenere, som både lærer vel og lever vel. Driv arbeidere ut i din høst, og lukk opp troens dør for alle hedninger og for Israels folk. Tenk i barmhjertighet på dem som står ditt ord imot, og gi dem omvendelse til livet!

M | Herre, hør vår bønn!

ML/L | Gi fred på jorden og fred i hjertene. Gi verdens statsmenn vilje og visdom til å fremme rettferd og fred, og la samarbeidet mellom folkene ha fremgang. Hold din vernende hånd over vårt folk og fedreland og over våre landsmenn i det fjerne og på havet. Bevar og velsign vår konge og hans hus, stortinget, kongens råd og all vår øvrighet. Vern våre hjem, velsign våre skoler og høyskoler, led vår ungdom på dine veier!

Vær, o Gud, etter ditt løfte enkers forsvar og faderløses fader. Gi alle syke og sorgfulle lindring og trøst, kom nådig de anfektete til hjelp, og dem som er i dødens nød. Vær deres styrke som lider trengsel for Jesu navns skyld. Gi et fredsommelig og lykkelig samliv, godt og tjenlig vær, rettsindige og kristelige råd til all vår gjerning!

M | Herre, hør vår bønn!

ML/L | Ta denne din dyrekjøpte menighet i din varetekt. Hold anstøt borte fra oss, og foren oss i din hellige kjærlighet. La de små som døpes til ditt navn, vokse opp i din frykt. Gi våre konfirmanter hjerte til å forsake og tro. Gi dine nadverdgjester fred og evig liv ved ditt bord!

M | Herre, hør vår bønn!

ML/L | Miskunne deg, o Gud, over alle mennesker etter din store kjærlighet i Jesus Kristus, vår Herre. Og når vår time kommer, gi oss da å dø salig bort fra denne verden, og på den ytterste dag å stå opp til din herlighet!

M | Herre, hør vår bønn! Amen.

Forbønn 2

ML/L | Allmektige, evige Gud, vi takker deg og priser ditt hellige navn, for du er god, og din barmhjertighet tar aldri slutt.

Vi ber for den kristne kirke.

Gi enhet mellom alle troende.

La evangeliet ha fremgang i alle land.

Se i nåde til det folk som du gav

dine løfter i den gamle pakt.

Styrk forkynnere og misjonærer

og alle som strider troens gode strid.

(Vi ber for ... *aktuelleneemner kan nevnes*)
Hold oss fast i din sannhet.
Gud, det ber vi deg om.

M | Herre, hør vår bønn!

ML/L | Vi ber for menigheten vår.
Gi oss mot og vilje til å tjene deg.
Styrk oss gjennom Ordet og sakramentene,
så vi får kraft og vilje til å stå sammen mot onde krefter.
Vi ber for vår biskop og for alle med lederansvar i vår kirke.
Kall konfirmantene våre til et liv
i tro og tjeneste.
(Vi ber om ... *aktuelle bønneemner kan nevnes*)
Led oss ved ditt ord og din visdom.
Gud, det ber vi deg om.

M | Herre, hør vår bønn!

ML/L | Vi ber for mennesker som har det vondt,
for syke og ensomme,
for hjemløse, for flyktninger og krigsofre,
for alle som lider urett og er undertrykt,
og for dem som nylig er kommet til landet vårt.
(Vi ber for ... *aktuelleneemner kan nevnes*)
Hjelp oss å verne om menneskets verd
fra livets begynnelse til livets slutt.
Gud, det ber vi deg om

M | Herre, hør vår bønn!

ML/L | Vi ber for verden.
Bevar alle jordens folk fra flom og tørke,
og velsign oss med godt og tjenlig vær.
Gi oss vilje til å ta vare på jorden du har gitt oss.
Gi fred og frihet for folk og nasjoner,
rettferdighet i samfunn og arbeidsliv,
velsignelse over all ærlig arbeid,
og evne og vilje til å dele rettferdig.
(Vi ber om ... *aktuelleneemner kan nevnes*)
Gi oss din fred.
Gud, det ber vi deg om

M | Herre, hør vår bønn! Amen.

Forbønn 3

ML/L | Evige allmektige Gud! Vi takker deg og priser ditt hellige navn, for du er god, og din miskunnhet varer til evig tid. Du har skapt oss og oppholder oss, du har forløst oss og helliggjør oss, du gir vårt legeme brød og sjelen frelse og salighet, du tar bort våre synders byrde og trøster oss i al vår sorg, og gir langt overflødigere enn vi forstår å be om!

M | Deg være ære i evighet!

ML/L | Herre Gud, vi er ringere enn all den miskunnhet og trofasthet som du har vist mot oss. Vi har syndet mot deg og vært ulydige mot dine bud, og har ikke æret ditt navn i verden som vi skulle. Men vi ber deg for Jesu Kristi skyld, forlat oss alle våre synder og rens oss fra all urettferdighet, og gi oss din Hellige Ånd, så vi kan vandre i hellighet og strekke oss etter det som er foran!

M | Herre, hør vår bønn!

ML/L | Se, o Gud, i nåde til din kristne kirke, gjør den enig og sterk, vekk opp de sovende, før de adspredte tilbake, samle inn hedningenes fylde og Israels rest! Gi fred på jorden og fred i hjertene. Gi verdens statsmenn vilje og visdom til å fremme rettferd og fred, og la samarbeidet mellom folkene ha fremgang. Ta i din nådige varetækt vårt kjære fedreland og våre landsmenn alle vegne, vor konge og hans hus, stortinget, kongens råd, og alle som har myndighet fra deg blant oss!

M | Herre, hør vår bønn!

ML/L | Bo i våre hjem med din kjærlyghet og fred. Velsign ekteskapet og vern om dets hellighet, gi en kristelig barneoppdragelse i hjem og skole. Gi våre konfirmanter hjerte til å forsake og tro, led vår ungdom på dine veier. La din velsignelse rikelig komme over markens grøde, over al ærlig næring, over alt edelt åndens arbeid. Mett alle fattige og hungrige med daglig brød, og gled alle glade givere. Trøst og hjelp alle enker og faderløse, alle syke og sorgfulle, alle som strider med dødens nød. Miskunne deg, Herre, over alle mennesker!

M | Herre, hør vår bønn!

ML/L | Vi lover og priser ditt hellige navn og takker deg for ethvert kristent menneske som i din tro og din frykt har forlatt dette liv og nå er hjemme hos deg, og vi ber deg i ydmykhet at du vil gi oss med dem å leve i Herren og dø i Herren, så vi og med dem kan nå til livets oppstandelse!

M | Herre, hør vår bønn! Amen.

18 MENIGHETENS TAKKOFFER

Under takkofferet kan det fremføres egnet instrumental- eller vokalmusikk.

Innsamlingen kan skje i kirkebenkene eller ved at en går rundt alteret.
Ofringen kan avsluttes med en kort bønn, for eksempel denne:

L | Evige Gud, din er jorden og det som fyller den. Alt vi eier tilhører deg. Av ditt eget gir vi deg tilbake. Ta imot oss og våre gaver i Jesu navn. Amen.

Eller

L | Herre Gud, himmelske Far, din er jorden og det som fyller den. Alt vi eier, tilhører deg. Velsign disse gaver, så de kan bli til gagn for ditt rike og for vår neste, ved Jesus Kristus, vår Herre. Amen.

SKRIFTEMÅL

Skriftemålshandlingen innledes med en salme.

Under salmesangen går presten for alteret. Etter salmesangen kan presten holde en tale til de skriftende over et passende skriftord.

Etter skriftetalen sier han:

La oss bekjenne våre synder for Gud og be!

Deretter ber han én av følgende skriftebønner:

Kjære Herre Gud! Jeg er et armt, syndig menneske, og har mange ganger krenket deg med tanker, ord og gjerninger, og er uten unnskyldning. Men jeg tror på din enbårne Sønn, Jesus Kristus, som har lidt døden for å frelse meg, og ber deg for hans skyld: Forlat, forlat meg alle mine synder! Og gi meg din Hellige Ånd, så at jeg må tro ordet om mine synders forlatelse, og etter mitt hjertes bønn og forsett fly all synd, og la din hellige og salige vilje råde i alle ting. Herre, miskunne deg over meg! Amen.

eller

Jeg arme, syndige menneske bekjenner for deg, hellige, allmektige Gud, min skaper og gjenløser, at jeg både er unnfanget og født i synd, og mange ganger og på mange måter har syndet mot deg i tanker, ord og gjerninger, så at jeg for deg, rettferdige Gud, er helt skyldig til dom og straff. Derfor flyr jeg til din store barmhjertighet og ber for Jesu Kristi skyld: Gud, vær meg synder nådig! Amen.

eller

Hellige Gud, barmhjertige Far, Jeg arme menneske, som har del i slektens synd og skyld, bekjenner for deg, rettferdige Gud, at jeg på mange måter har forbrutt meg mot deg.

Jeg har ikke elsket deg over alle ting, og ikke min neste som meg selv. Med tanker, ord og gjerninger har jeg syndet mot deg og dine hellige bud. Om du skulle dømme meg etter det jeg har gjort, hadde jeg fortjent å bli forkastet av deg.

Men nå har du, kjære himmelske Far, lovet at du i nåde vil ta imot alle som vender om til deg og i tillit til vår Frelser Jesu Kristi fortjeneste tar sin tilflukt til din store barmhjertighet.

Du vil tilgi dem alt de har forbrutt og aldri mer tilregne dem deres synder. Dette setter jeg min lit til og ber om tilgivelse for all min synd, for Jesu Kristi skyld. Amen.

L | I stillhet vil vi nå legge fram for deg det hver og en av oss har på hjertet.
Kort stillhet

L | Si alle hertil av hjertet amen!
M | Amen!

L | Kom da frem for Herrens alter og ta på denne deres bekjennelse imot tilsagnet om alle deres synders forlatelse!

Når de skriftende deretter kneler om alterringen, sier presten:

Etter vår Herre Jesu Kristi ord og befaling (og deretter med håndspåleggelse til hver enkelt)
Tilsier jeg deg alle dine synders nådige forlatelse, i Faderens og Sønnens og den Hellige Ånds navn.

Deretter sier han for hvert knefall:

Han som begynte en god gjerning i dere, han fullføre den inntil Jesu Kristi dag.
Fred være med dere! Amen.

Ethvert nattverdberettiget medlem av menigheten kan selv velge om han eller hun vil motta nattverden med eller uten skriftemål og avløsning, likesom det er adgang til å delta i skriftemål og avløsning uten nattverd, om det ønskes av noen.

IV NATTVERD

Forberedelse av måltidet

19 NATTVERDSALME

Under denne salme går presten inn i sakristiet og blir der iført messeskjorte og messehagel eller alba og går så for alteret.

Brød og vin settes på alteret ved gudstjenestens begynnelse. Kalken og disken dekkes med kalkklede.
Brød legges på disken, og vin helles i kalken.

20 TAKKSIGELSE OG BØNN

NATTVERDLOVPRISNING PREFASJON

Presten vender seg mot menigheten og synger (sier):

L | Herren være med dere!
M | Og med din Ånd!

L | Løft deres hjerter til Herren!
Menigheten, som reiser seg og blir stående til nadverd-lovprisningen er tilende, synger:
M | Vi løfter våre hjerter til Herren.
L | La oss takke Herren, vår Gud!
M | Det er verdig og rett!

Presten vender seg mot alteret og synger (leser) en av årets prefasjoner:

Advent

L | I sannhet verdig og rett er det at vi alltid og alle steder takker deg, allmektige Gud, evige Far, ved Jesus Kristus, vår Herre, han som du sendte til frelse for verden for å oppfylle de løfter du gav ditt folk gjennom profetene. Ved ham lovsynger englene din herlighet, og din menighet i himmelen og på jorden priser ditt navn med samstemmig jubel. Med dem vil også vi forene våre røster og tilbedende synge: *

Jul og Maria budskapsdag

L | I sannhet verdig og rett er det at vi alltid og alle steder takker deg, allmektige Gud, evige Far, ved Jesus Kristus, vår Herre, han som for vår skyld ble menneske for at vi skulle bli dine barn, frelst ut av mørket og inn i ditt underfulle lys. Ved ham lovsynger englene din herlighet, og din menighet i himmelen og på jorden priser ditt navn med samstemmig jubel. Med dem vil også vi forene våre røster og tilbedende synge: *

Åpenbaringstiden

L | I sannhet verdig og rett er det at vi alltid og alle steder takker deg, allmektige Gud, evige Far, ved Jesus Kristus, vår Herre, han som åpenbarte din herlighet for verden, så den som følger ham, ikke skal vandre i mørket, men ha lys og evig liv. Ved ham lovsynger englene din herlighet, og din menighet i himmelen og på jorden priser ditt navn med samstemmig jubel. Med dem vil også vi forene våre røster og tilbedende synge: *

Faste

L | I sannhet verdig og rett er det at vi alltid og alle steder takker deg, allmektige Gud, evige Far, ved Jesus Kristus, vår Herre, han som elsket oss og gav seg selv for oss, så han ble lydig til døden, ja, døden på korset. Ved ham lovsynger englene din herlighet, og din menighet i himmelen og på jorden priser ditt navn med samstemmig jubel. Med dem vil også vi forene våre røster og tilbedende synge: *

Påske

L | I sannhet verdig og rett er det at vi alltid og alle steder takker deg, allmektige Gud, evige Far, ved Jesus Kristus, vår Herre. Han er det rette påskelam, som har båret våre synder, og ved sin oppstandelse har han seiret over døden. Ved ham lovsynger englene din herlighet, og din menighet i himmelen og på jorden priser ditt navn med samstemmig jubel. Med dem vil også vi forene våre røster og tilbedende synge: *

Kristi himmelfartsdag og søndag før pinse

L | I sannhet verdig og rett er det at vi alltid og alle steder takker deg, allmektige Gud, evige Far, ved Jesus Kristus, vår Herre, han som fór opp til himmelen og nå sitter ved din høyre hånd. Ved ham lovsynger englene din herlighet, og din menighet i himmelen og på jorden priser ditt navn med samstemmig jubel. Med dem vil også vi forene våre røster og tilbedende synge: *

Pinse

L | I sannhet verdig og rett er det at vi alltid og alle steder takker deg, allmektige Gud, evige Far, ved Jesus Kristus, vår Herre, han som troner ved din høyre hånd og har sendt Den hellige ånd over sine vitner, så ditt folk kan juble av glede og forkynne dine store gjerninger på mange tungemål. Ved ham lovsynger englene din herlighet, og din

menighet i himmelen og på jorden priser ditt navn med samstemmig jubel. Med dem vil også vi forene våre røster og tilbedende synge: *

Treenighetstiden

L | I sannhet verdig og rett er det at vi alltid og alle steder takker deg, allmektige Gud, evige Far, ved Jesus Kristus, vår Herre, han som du sendte til frelse for verden, for at vi ved hans død skulle få tilgivelse for syndene og ved hans oppstandelse vinne det evige liv. Ved ham lovsynger englene din herlighet, og din menighet i himmelen og på jorden priser ditt navn med samstemmig jubel. Med dem vil også vi forene våre røster og tilbedende synge: *

eller

L | I sannhet verdig og rett er det at vi alltid og alle steder takker deg, allmektige Gud, evige Far, ved Jesus Kristus, vår Herre. Han er det levende brød som kommer ned fra himmelen og gir verden liv, så den som kommer til ham, ikke skal hunge, og den som tror på ham, aldri skal tørste. Ved ham lovsynger englene din herlighet, og din menighet i himmelen og på jorden priser ditt navn med samstemmig jubel. Med dem vil også vi forene våre røster og tilbedende synge: *

eller

L | I sannhet verdig og rett er det at vi alltid og alle steder takker deg, allmektige Gud, evige Far, ved Jesus Kristus, vår Herre, han som kom til oss med himlenes rike og forkynte det glade budskap, så syndere får sitte til bords i ditt rike. Ved ham lovsynger englene din herlighet, og din menighet i himmelen og på jorden priser ditt navn med samstemmig jubel. Med dem vil også vi forene våre røster og tilbedende synge: *

eller

L | I sannhet verdig og rett er det at vi alltid og alle steder takker deg, allmektige Gud, evige Far, ved Jesus Kristus, vår Herre, han som gjorde oss til sine disipler og lovte å være med oss alle dager inntil verdens ende. Ved ham lovsynger englene din herlighet, og din menighet i himmelen og på jorden priser ditt navn med samstemmig jubel. Med dem vil også vi forene våre røster og tilbedende synge: *

Allehelgensdag og martyrdager

L | I sannhet verdig og rett er det at vi alltid og alle steder takker deg, allmektige Gud, evige Far, ved Jesus Kristus, vår Herre, han som var Frelser og forbilde for alle dine hellige som har fullført løpet og bevart troen. Ved ham lovsynger englene din herlighet, og din menighet i himmelen og på jorden priser ditt navn med samstemmig jubel. Med dem vil også vi forene våre røster og tilbedende synge: *

*** HELLIG SANCTUS (synges)**

M | Hellig, hellig, hellig er Herren Sebaot, all jorden er full av hans ære!
Hosianna i det høyeste!

Velsignet være han som kommer i Herrens navn!
Hosianna i det høyeste

NATTVERDBØN OG FADERVÅR

Menigheten setter seg. Presten vender seg mot menigheten og sier:

L | Kjæreste Kristi venner! Lad oss minnes ham som døde for oss og oppstod for oss.
Og la oss med hverandre takke og be!

Presten vender seg mot alteret og ber:

L | Vi takker deg, Herre Jesus Kristus, vi velsigner ditt navn, du Guds enbårne Sønn, vår Frelser. Deg være ære for kjærligheten som er sterkere enn døden. Vi ber deg, gi oss som kommer til ditt bord for å motta ditt legeme og blod, å komme frem for ditt ansikt med ydmyke og sanndru hjerter. Foren oss med deg som grenene med vintreet, lær oss å elske hverandre som du har elsket oss, og gi oss med hele den hellige kirke å ha trøst og glede i deg!

HERRENS BØNN

A | Fader vår du som er i himmelen! Helliget vorde ditt navn; komme ditt rike; Skje din vilje, som i himmelen, så og på jorden; gi oss i dag vårt daglige brød; og forlat oss vår skyld, som vi og forlater våre skyldnere; og led oss ikke inn i fristelse; men fri oss fra det onde. For riket er ditt, og makten og æren i evighet! Amen.

NATTVERDENS INNSTIFTELSESORD

L | Vår Herre Jesus Kristus, i den natt da han ble forrådt, tok han brødet,*) takket og brøt det, ga sine disipler og sa: Ta dette og et det, det er mitt legeme, som gis for dere. Gjør dette til minne om meg!
Likeså tok han og kalken**) etter aftensmåltidet, takket, ga dem og sa: Drikk alle derav; denne kalk er den nye pakt i mitt blod, som utgydes for dere til syndernes forlatelse. Gjør dette, så ofte som dere drikker det, til minne om meg!

*) Presten tar disken med brødet i hånden

**) Presten tar kalken i hånden.

O DU GUD LAM AGNUS DEI

A | O du Guds lam, som bar verdens synder, Miskunne deg over os!
O du Guds lam, som bar verdens synder, Du gi oss din fred! Amen.

Presten vender seg til menigheten og sier:

L | Kom, for alt er gjort ferdig.

21 NATTVERDMÅLTIDET

Presten rekker nadverdgiestene brødet, og sier til enhver:

Dette er Jesu legeme.

Deretter rekker han på samme måte kalken, idet han sier til en hver:

Dette er Jesu blod.

Under utdelingen kan det synges en nadverdsalme eller det kan framføres dempet orgelmusikk.

For hvert knefall av nadverdgiester sier presten etter utdelingen:

Den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus, som nu har gitt dere sitt hellige legeme og blod, som han ga til soning for alle deres synder, han styrke og oppholde dere derved i en sann tro til det evige liv. Fred være med dere! Amen.

22 MÅLTIDETS AVSLUTNING TAKKEKOLLEKT

Presten vender seg mot menigheten og synger (sier):

L | La oss takke og be!

Så vender han seg mot alteret og synger (sier):

L | Vi takker deg, Herre, almektige, evige Gud, fordi du har vederkveget oss med disse salige gaver. Nå ber vi deg at du ved disse gaver vil styrke vår tro på deg, og gjøre den innbyrdes kjærlighet brennende mellom oss, og stadfeste i oss håpet om et evig liv, for din Sønns, Jesu Kristi, vår Herres skyld!

M | Amen.

Kalken og disken dekkes med kalkkledet. Kalken, disken, vinkannen og brødesken kan settes tilbake på sidebordet.

V SENDELSE

23 SALME

24 VELSIGNELSE

Velsignelsen leses eller synges.

Menigheten står under velsignelsen.

Velsignelsen kan mottas ved at den enkelte gjør korsets tegn.

Innledningen til velsignelsen kan være:

L sier | Ta imot velsignelsen.

Velsignelsen

L sier eller synger | Herren velsigne deg og bevare deg.

Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig.

Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred.

M | Amen. Amen. Amen.

UTGANGSBØNN

ML | Herre, jeg takker deg fordi du har lært meg hva du vil at jeg skal gjøre. Hjelp meg nå, min Gud, ved din Hellige Ånd for Jesu Kristi skyld, at jeg må bevare ditt ord i et rent hjerte, styrkes ved det i troen, forbedres i et hellig levnet, og ha trøst av det i liv og død! Amen i Jesu navn.

3 x 3 BØNNESLAG

25 POSTLUDIUM/UTGANGSPROSESJON

Dersom det er utgangsprosesjon, kan menigheten følge etter prosesjonen.
I stedet for postludium kan menigheten synge en salme mens en går ut.

26 UTSENDELSE

Dersom menigheten blir sittende under det etterfølgende postludiet, bør utsendelsesordet sies etter postludiet.

L | Gå i fred og tjen Herren med glede.